

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE

nr. _____ din _____ 2023

privind aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la activitatea Centului de Justiție Familială al Poliției și Standardelor minime de calitate

În temeiul art. 10 alin. (4) din Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr.55-56, art. 178), cu modificările ulterioare și art. 3 alin. (3) – (5) din Legea nr. 137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 293 - 305, art. 618), cu modificările ulterioare, Guvernul

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă:

- 1) Regulamentul-cadru cu privire la activitatea Centrului de Justiție Familială al Poliției, conform anexei nr. 1;
- 2) Standardele minime de calitate pentru serviciile prestate în cadrul Centrului de Justiție Familială al Poliției, conform anexei nr. 2.

2. Ministerul Afacerilor Interne va asigura:

- 1) cooperarea intersectorială și abordarea integrată a situației victimelor violenței în familie și violenței sexuale, în corespundere cu prevederile Instrucțiunii privind mecanismul de cooperare intersectorială în cazurile de violență în familie aprobate prin Ordinul interinstituțional nr. 48/298/610/162/5 din 22 iunie 2022 (Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Sănătății, Ministerul Justiției și Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat), precum și prin semnarea noilor Acorduri de cooperare, în caz de necesitate;
- 2) cooperarea cu autoritățile administrației publice locale, precum și cu alte autorități, instituții și organizații prestatoare de servicii sociale, medicale, psihologice, juridice și de altă natură, prin semnarea Acordurilor de cooperare;
- 3) contractarea serviciilor de asistență specializată în cadrul Centrului de Justiție Familială al Poliției, în funcție de necesități și în limitele mijloacelor financiare prevăzute anual în bugetul de stat, precum și din alte surse neinterzise de lege.

3. Realizarea prevederilor prezentei hotărâri se va efectua de către instituțiile implicate din contul și în limita alocațiilor, aprobate prin legea bugetară anuală și din mijloace provenite din alte surse neinterzise de lege.

4. Se recomandă autorităților administrației publice locale oferirea suportului necesar, pentru prestarea serviciilor de asistență specializată integrată, acordate victimelor violenței în familie și violenței sexuale în cadrul Centrului de Justiție Familială, precum și altor activități ce derivă din competențele prevăzute de Legea nr. 137/2016 cu privire la reabilitarea victimelor infracțiunilor și Legea nr. 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie.

PRIM-MINISTRU

Dorin RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul afacerilor interne

Ana REVENCO

Ministrul muncii și protecție sociale

Alexei BUZU

Ministrul sănătății

Ala NEMERENCO

Anexa nr. 1
la Hotărârea Guvernului
nr. ____ din _____ 2022

REGULAMENT-CADRU cu privire la activitatea Centrului de Justiție Familială al Poliției

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

1. Regulamentul-cadru cu privire la activitatea Centrului de Justiție Familială al Poliției (*în continuare – Regulament*) stabilește scopul, obiectivele, principiile, funcțiile și atribuțiile, drepturile și obligațiile Centrului și a beneficiarilor acestuia.

2. Centrul de Justiție Familială al Poliției (*în continuare – Centru*) este o subdiviziune a Poliției, cu statut de secție din cadrul subdiviziunii teritoriale a Poliției, subordonată Inspectoratului General al Poliției, fără personalitate juridică, care în regim continuu (24 de ore pe zi, 7 zile pe săptămână) asigură beneficiarilor un răspuns prompt la cazurile de violență în familie și violență sexuală (*în continuare – cazuri de violență*), prin acordarea asistenței specializate integrate.

3. Beneficiarii Centrului sunt victimele violenței în familie și violenței sexuale (*în continuare – victimele violenței*).

4. Centrul este amenajat și dotat conform Standardelor minime de calitate pentru serviciile prestate în cadrul acestuia, în corespundere cu scopul și obiectivele sale, particularitățile și necesitățile speciale ale beneficiarilor, asigurându-le o atmosferă favorabilă și un mediu sigur și prietenos.

5. Centrul nu oferă plasament, servicii de reabilitare și reintegrare, precum și nu substituie serviciile specializate existente pentru victimele violenței.

Capitolul II SCOPUL, OBIECTIVELE ȘI PRINCIPIILE DE ACTIVITATE ALE CENTRULUI

6. Scopul Centrului este de a asigura un răspuns intersectorial prompt la cazurile de violență față de victimele violenței, centrat pe necesitățile acestora, prin oferirea serviciilor de asistență specializată, protecție și accesul la justiție prin prestarea serviciilor integrate sub același acoperiș.

7. Obiectivele Centrului sunt:

1) acordarea în aceeași locație a asistenței specializate psihologice, juridice, medicale, medico-legale și sociale victimelor violenței prin intervenții imediate, coordonate și profesioniste;

2) facilitarea procesului de administrare a probelor pertinente, concludente și utile în cadrul procesului penal/contravențional;

3) facilitarea asigurării protecției imediate a victimelor în condițiile legii;

4) prevenirea revictimizării sau apariției riscurilor de escaladare a situației.

8. În cadrul Centrului, acordarea asistenței specializate se realizează în baza următoarelor principii:

- 1) respectarea drepturilor și a demnității umane;
- 2) oferirea serviciilor centrate și ajustate la necesitățile individuale ale victimei;
- 3) prevenirea revictimizării și/sau re-traumatizării;
- 4) umanismul și empatie în lucrul cu victimele violenței;
- 5) abordarea intersectorială a cazurilor de violență;
- 6) acordarea intervenției imediate și unitare;
- 7) intervenția multidisciplinară, specializată și profesionistă;
- 8) asigurarea confidențialității;
- 9) asigurarea accesibilității;
- 10) asigurarea dreptului la informare;
- 11) imparțialitatea, egalitatea, nediscriminarea;
- 12) respectarea eticii profesionale.

Capitolul III
ACTIVITATEA CENTRULUI
Secțiunea a 1-a
Funcțiile și atribuțiile Centrului

9. În vederea realizării scopului său, Centrul exercită următoarele funcții de bază:

1) asigură examinarea sesizărilor reclamate de către beneficiari, cu privire la cazurile de violență, administrarea probelor, implicit ridicarea urmelor biologice, precum și la necesitate, sesizează subdiviziunea teritorială a Poliției competente, pentru acordarea asistenței necesare în procesul de examinare a cazului raportat;

2) asigură protecția și siguranța imediată victimelor violenței, prin furnizarea serviciilor de asistență de urgență în situații de criză în scopul prevenirii riscurilor escaladării situației;

3) oferă acces la servicii specializate integrate pentru victimele violenței, prin reducerea numărului de locații unde trebuie să se deplaseze victima pentru a obține asistență și protecție;

4) asigură accesul victimelor violenței la servicii de sprijin, prin referirea acestora către serviciile abilitate conform necesităților identificate;

5) acordă servicii de consiliere juridică primară;

6) oferă acces victimelor violenței la asistență juridică specializată gratuită în condițiile legii.

10. Reieșind din funcțiile de bază, Centrul are următoarele atribuții:

1) examinează sesizările cu privire la infracțiuni, contravenții sau alte cazuri de violență, precum și întreprinde măsurile necesare prevăzute de legislație pentru soluționarea lor;

2) asigură condițiile necesare pentru efectuarea acțiunilor procesuale în cadrul procesului penal/contravențional;

3) asigură condițiile necesare pentru audierea victimelor violenței, într-un spațiu sigur și prietenos, dotat cu echipament pentru înregistrare audio-video;

4) asigură condițiile necesare pentru audierea victimei sau martorului în cazurile de violență în familie sau violență sexuală, în conformitate cu cerințele actelor normative și procesuale stabilite;

5) asigură diagnosticarea medicală și acordarea primului ajutor medical în situații de criză, după caz, referirea către serviciile medicale de urgență;

6) asigură desfășurarea examinării medico-legale a victimei violenței și/sau ridicarea urmelor biologice;

7) acordă suportul victimelor în realizarea drepturilor acestora de a solicita emiterea ordonanței de protecție;

8) asigură protecția victimelor prin aplicarea ordinului de restricție de urgență;

9) însoțește victima violenței pe parcursul desfășurării proceselor contravenționale/penale sau civile la care aceasta trebuie să participe, inclusiv și pe perioada de asistență, reabilitare și reintegrare, după caz. Însoțirea are loc de către specialiștii angajați, sau după caz, de către specialiștii contractați, în funcție de particularitățile procedurilor pe care victima urmează să le parcurgă;

10) organizează plasamentul victimei violenței, cu consimțământul acesteia, în Centre specializate de plasament temporar, în cazul în care revenirea acesteia la domiciliu prezintă un pericol pentru ea și membrii de familie;

11) solicită intervenția serviciului național unic pentru apelurile de urgență „112” în caz de urgență în sănătate sau alte situații ce nu admit amânarea acordării asistenței medicale;

12) referă, după caz, facilitează accesul victimei la servicii de suport, consiliere psihologică și alte servicii prestate de instituțiile publice, private sau organizații necomerciale (centre de plasament, centre de zi, direcții teritoriale de asistență socială, etc.) conform necesităților identificate.

Secțiunea a 2-a

Resurse umane și managementul Centrului

11. Regulamentul de organizare și funcționare a Centrului de Justiție Familială (*a subdiviziunii specializate/teritoriale*), structura organizatorică și statul de personal, se aprobă, în conformitate cu prevederile actelor normative.

12. În cadrul Centrului sunt prestate servicii de asistență specializată de către specialiștii angajați nemijlocit în cadrul acestuia (*funcționari publici cu statut special/funcționari publici/angajați civili*), precum și de alți specialiști ce prestează serviciile respective în condițiile legislației muncii (*angajați din cadrul altor autorități, instituții și/sau organizații necomerciale*).

13. Personalul angajat în cadrul Centrului este constituit din: șeful Centrului (*funcționar public*), polițiști (*funcționari publici cu statut special*), jurist, psiholog, precum și personalul auxiliar (*angajați civili*).

14. Sunt persoane delegate/contractate, specialiștii care, în conformitate cu atribuțiile funcționale, sunt abilitați să participe, în cadrul Centrului, la examinarea cazurilor, din următoarele domenii: asistență socială, asistență medicală, medicină legală, asistența juridică garantată de stat și alte domenii în funcție de necesități.

15. Șeful Centrului exercită următoarele atribuții:

1) conduce, coordonează și evaluează activitatea Centrului și calitatea serviciilor acordate;

- 2) asigură funcționarea Centrului conform standardelor minime de calitate;
- 3) asigură punerea în executare a actelor legislative și normative;
- 4) reprezintă Centrul în relațiile cu celelalte subdiviziuni ale Poliției, instituții și organizații din țară și străinătate, în limitele competențelor stabilite;
- 5) negociază și stabilește Acorduri de cooperare cu diverse instituții prestatoare de servicii;
- 6) asigură administrarea patrimoniului public, în conformitate cu principiile bunei guvernări;
- 7) aprobă procedurile operaționale standard interne privind acordarea asistenței și serviciilor specializate;
- 8) realizează managementul resurselor umane antrenate în cadrul Centrului;
- 9) organizează și menține funcționarea sistemului de control intern managerial;
- 10) asigură planificarea și gestionarea resurselor financiare publice;
- 11) exercită și alte funcții în conformitate cu legislația.

16. Specialiștii angajați exercită următoarele funcții:

- 1) investigarea și colectarea probelor;
- 2) desfășurarea acțiunilor procesuale;
- 3) aplicarea măsurilor de protecție;
- 4) oferirea serviciilor de consiliere juridică primară;
- 5) referirea victimei violenței către serviciile de asistență: juridică garantată de stat, medicală, socială sau de altă natură, în funcție de necesități;
- 6) acordarea asistenței psihologice de criză și evaluarea psihologică;
- 7) informarea victimei despre drepturile ei, inclusiv despre drepturile la protecție, etapele ce urmează a fi parcurse pe perioada aflării în cadrul Centrului precum și în procesul de post-referire;
- 8) exercită acțiuni necesare pentru audierea victimei sau martorului în cazurile de violență în familie sau violență sexuală, în conformitate cu cerințele actelor normative și procesuale stabilite;
- 9) realizarea altor sarcini în legătură cu exercitarea și natura funcției.

17. Specialiștii delegați/contractați exercită următoarele funcții, după cum urmează:

1) medic legist – asigură examinarea medico-legală a persoanei și colectarea în regim de urgență, a probelor biologice necesare. În cazul victimelor violenței, examinarea fizică a victimei va avea ca scop stabilirea gravității vătămării integrității corporale sau sănătății persoanei;

2) medic ginecolog:

a) participă la examinarea medico-legală a victimei împreună cu medicul-legist și contribuie la colectarea urmelor biologice;

b) efectuează examinarea ginecologică concomitent cu examinarea medico-legală;

d) colectează materialul necesar pentru diagnosticul maladiilor cu transmisie sexuală, eventual sarcină sau prescrie contracepția de urgență;

e) acordă primul ajutor ginecologic medical, din perspectiva contracepției și prevenirii maladiilor cu transmise sexuală.

3) asistentul medical:

a) acordă primul ajutor medical în situații de criză;

- b) înregistrează victimele violenței care au fost supuse examinării medicale în cadrul Centrului în registrul de evidență;
- c) evaluează starea generală și diagnosticul sănătății a victimei violenței, imediat ce s-a adresat la Centru;
- d) întreține echipamentul și igienizează spațiul destinat examinării medicale;
- e) efectuează evidența medicamentelor disponibile și necesare;
- f) asigură, după caz, comunicarea cu instituțiile de sănătate publică și cu alte autorități abilitate;
- g) referă victima violenței către serviciul național unic pentru apelurile de urgență „112”, în caz de urgență în sănătate sau alte situații ce nu admit amânarea acordării asistenței medicale;
- h) asistă medicul pe parcursul examinării medico-legale;
- i) contribuie la asigurarea integrității urmelor infracțiunii, prin informarea victimei privitor la comportamentul pe care aceasta trebuie să-l adopte, astfel încât să nu fie admisă distrugerea urmelor biologice, fie prin comportamentul propriu, fie de către o persoană terță.

4) asistentul social - întreprinde măsurile și activitățile necesare pentru realizarea necesităților sociale ale victimei violenței în scopul depășirii a unor situații de dificultate, după cum urmează:

- a) evaluează situația victimei și perfectează dosarul acesteia pentru asistență în cadrul Centrului;
- b) organizează interviul primar cu participarea psihologului și polițistului;
- c) consultă asistentul social comunitar pentru evaluarea complexă a situației cu scopul de a preveni revictimizarea și/sau apariția riscurilor de escaladare a situației;
- d) elaborează planul individualizat de asistență;
- e) pregătește la necesitate, referirea victimei violenței către servicii specializate necesare;
- f) monitorizează cazul, în conformitate cu actele normative privind „managementul de caz”.

5) avocatul – acordă asistență juridică gratuită victimelor violenței, în vederea:

- a) depunerii cererii pentru aplicarea măsurilor de protecție în condițiile art. 278⁶ Cod de procedură civilă sau art. 215¹ Cod de procedură penală;
- b) înaintării plângerii despre săvârșirea violenței în familie sau a unei infracțiuni privind viața sexuală;
- c) informării victimei despre drepturile ei, inclusiv acordării asistenței juridice victimelor violenței din momentul adresării către Centru în cauzele penale, contravenționale sau civile.
- d) reprezentării victimei în diverse instanțe, în legătură cu examinarea cazului;
- e) asistării victimei la acțiunile de audiere, după caz, alte acțiuni procesuale.

18. Cererile/demersurile cu privire la aplicarea măsurilor de protecție a victimelor în cazurile de violență în familie și violență sexuală, înregistrate de către Centru, se examinează de instanța de judecată în conformitate cu prevederile legislației civile sau penale.

19. Participarea victimei violenței în familie și violenței sexuale la ședințele de judecată privind eliberarea ordonanței de protecție, poate avea loc, după caz, și prin intermediul sistemului de videoconferință, în conformitate cu prevederile legislației.

20. Pentru gestionarea și monitorizarea fiecărui caz de violență, șeful Centrului desemnează managerul de caz, care exercită următoarele sarcini:

- 1) realizează evaluarea multidimensională a necesităților victimei violenței;
- 2) elaborează, implementează și revizuieste planul individualizat de asistență;
- 3) monitorizează realizarea planului individual al victimei violenței în cadrul Centrului și întocmește raportul cu privire la rezultatele implementării acestuia;
- 4) informează victima violenței și reprezentantul legal (după caz) despre conținutul planului individualizat de asistență și rezultatele implementării acestuia;
- 5) coordonează și solicită informații, în limitele competențelor, de la personalul Centrului;
- 6) propune șefului Centrului revizuirea planului individualizat de asistență, în cazul în care, în procesul acordării asistenței specializate, se constată necesitatea realizării altor măsuri sociale pentru victima violenței, în vederea depășirii situațiilor de criză sau prevenirii revictimizării, precum și în cazul în care se solicită suplimentar audierea în condiții speciale, examinarea medico-legală sau evaluarea psihologică;
- 7) înregistrează cazul în sistemul de înregistrare a victimelor violenței;
- 8) însoțește victima violenței pe parcursul desfășurării proceselor contravenționale/penale sau civile, în funcție de particularitățile procedurilor pe care victima urmează să le parcurgă.

Capitolul IV

DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE

Secțiunea a 1-a

Drepturile și obligațiile Centrului

21. Centrul are următoarele drepturi:

- 1) să colaboreze și să stabilească parteneriate cu autoritățile administrației publice centrale și locale, instituții și organizații necomerciale prestatoare de servicii, precum și cu agenți economici în scopul realizării obiectivelor sale, în conformitate cu legislația;
- 2) să utilizeze informațiile în scopul realizării unor statistici cu privire la serviciile oferite (păstrând confidențialitatea și anonimatul beneficiarilor);
- 3) să creeze, să dețină și să gestioneze baze de date oficiale/platforme destinate pentru monitorizarea cazului de violență, în condițiile legii;
- 4) să solicite și să primească, în modul stabilit de lege, de la persoanele fizice și juridice publice și private, date necesare pentru realizarea atribuțiilor funcționale;
- 5) să dețină, să stocheze, să folosească și să prelucreze date proprii în vederea exercitării atribuțiilor de serviciu;
- 6) să încheie acorduri de cooperare cu centrele de asistență și protecție a victimelor violenței și alte entități în vederea asigurării unor parteneriate eficiente pentru realizarea scopului și obiectivelor Centrului;
- 7) să convoace și să participe la grupuri de lucru, conferințe, seminare, mese rotunde și alte activități, organizate în domeniul de competență a Centrului, atât pe plan național cât și internațional;
- 8) să desfășoare programe de protecție după tehnici și metode elaborate în cadrul Centrului, în limitele prevederilor actelor normative relevante;

9) să participe la elaborarea și avizarea proiectelor actelor normative și documentelor de politici publice pe domeniul de competență;

10) să antreneze reprezentanți ai autorităților, instituțiilor publice, organizațiilor și societății civile în procesul de elaborare a actelor normative în domeniul de competență a Centrului;

11) să acceseze, prin intermediul Inspectoratului General al Poliției, mijloace financiare de la organizații donatoare și să le folosească în scopul realizării competențelor sale, conform legislației;

12) să colaboreze, în limitele competenței funcționale, cu serviciile similare din alte țări, autoritățile și instituțiile publice, precum și cu organizațiile necomerciale, abilitate cu competențe în domeniu;

13) să exercite și alte drepturi prevăzute în legislație.

22. Centrul are următoarele obligații:

1) să presteze servicii în conformitate cu standardele minime de calitate;

2) să asigure buna funcționare, dotarea spațiilor cu inventarul și utilajul necesar, conform standardelor minime de calitate;

3) să aplice politica și procedurile existente de respectare a confidențialității și protecție a datelor cu caracter personal ale beneficiarilor;

4) să asigure colaborarea intersectorială cu alți actori abilitați cu competențe în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie și violenței sexuale;

5) să asigure un sistem de recepționare, înregistrare, evidență și examinare a plângerilor reclamate de beneficiarii Centrului, în conformitate cu legislația;

6) să asigure referirea beneficiarilor către alte servicii și instituții în cazul apariției unor circumstanțe care impun o asemenea măsură;

7) în cazurile de violență în care sunt implicați copii, să aplice prevederile Legii nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, Instrucțiunilor privind mecanismul intersectorial de cooperare pentru identificarea, evaluarea, referirea, asistența și monitorizarea copiilor victime și potențiale victime ale violenței, neglijării, exploatării și traficului, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 270/2014, precum și prevederile Regulamentului-cadru cu privire la organizarea și funcționarea Centrului regional de asistență integrată a copiilor victime/martori ai infracțiunilor și a Standardelor minime de calitate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 708/2019;

8) să asigure transportarea beneficiarilor Centrului și/sau specialiștilor desemnați/delegați, în circumstanțe care impun o asemenea acțiune, pentru realizarea scopului și obiectivelor Centrului;

9) să asigure informarea societății cu privire la activitatea Centrului și să participe în campanii de informare a publicului larg despre fenomenul violenței în familie și violenței sexuale în vederea formării toleranței zero față de acest fenomen;

10) să dezvolte parteneriate cu organizațiile necomerciale, autoritățile administrației publice locale și alți prestatori de servicii, pentru a răspunde scopului și obiectivelor Centrului;

11) să contracteze și să procure servicii suplimentare, prin intermediul instituției în subordinea căreia se află Centrul, în conformitate cu Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice;

- 12) să asigure beneficiarilor accesul la aplicarea măsurilor de protecție și informarea cu privire la drepturile și obligațiile lor, în legătură cu aplicarea acestora;
- 13) să asigure implicarea specialiștilor în procesul de instruire continuă pe domeniile prioritare de activitate și în procesul de aplicare a programelor de prevenire a arderii profesionale pentru asigurarea presării serviciilor calitative;
- 14) să încurajeze și să sprijine beneficiarii să sesizeze orice formă de abuz din partea personalului, sau a altor beneficiari ai Centrului;
- 15) să asigure administrarea patrimoniului public, în conformitate cu principiile bunei guvernări.

Secțiunea a 2-a

Drepturile victimei violenței în cadrul Centrului

23. Victima violenței, beneficiară a Centrului, are următoarele drepturi:

- 1) să fie informată și să își exprime acordul în realizarea evaluării riscurilor și necesităților, precum și elaborarea planului individualizat de asistență.
- 2) să fie asistată și sprijinită de către personalul Centrului în realizarea obiectivelor planului individualizat de asistență a victimei violenței;
- 3) să participe la procesul de luare a deciziilor referitoare la acordarea serviciilor;
- 4) să-i fie asigurată confidențialitatea datelor cu caracter personal;
- 5) să solicite modificarea, suspendarea sau încetarea prestării serviciilor de către Centru;
- 6) să fie informată despre drepturile și obligațiile sale în cadrul Centrului;
- 7) să depună plângeri, în condițiile legislației, referitor la atitudinea și tratamentul aplicat de personalul Centrului.

Capitolul IV

COMPETENȚA AUTORITĂȚILOR PUBLICE CENTRALE DE SPECIALITATE SI ALTOR INSTITUȚII

24. Ministerul Muncii și Protecției Sociale exercită următoarele atribuții:

- 1) participarea conform competenței funcționale la elaborarea și avizarea actelor normative;
- 2) consolidarea capacităților profesioniștilor din domeniul social.

25. Ministerul Sănătății exercită următoarele atribuții:

- 1) acordarea suportului consultativ și metodic necesar pentru buna funcționare și organizare a activității personalului medical, pentru prestarea serviciilor integrate în cadrul Centrului, în conformitate cu prevederile acelor normative;
- 2) revizuirea cadrului normativ privind managementul clinic al violenței în vederea perfectării mecanismelor de referire a victimelor violenței în cadrul sistemului asigurării obligatorii de asistență medicală.

26. Procurorii-șefi ai Procuraturilor teritoriale asigură desemnarea procurorilor specializați, abilitați cu competență în domeniu, în vederea realizării funcției prin prisma art. 5 din Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, precum și art. 52-53 Cod de procedură penală.

27. Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat acordă asistență juridică gratuită în condițiile stabilite de Legea nr. 198/2007 cu privire la asistența juridică garantată de stat în procesul penal, contravențional și civil.

28. Centrul de Medicină Legală exercită următoarele atribuții:

1) desemnarea medicului legist pentru examinarea medico-legală a victimei violenței, prelevarea probelor biologice pentru scopuri medico-legale, precum și întocmirea raportului de constatare, după caz, de expertiză medico-legală;

2) colaborarea cu serviciile disponibile prin prisma Protocolului clinic standardizat „Managementul clinic al cazurilor de viol” aprobat prin ordinul ministrului sănătății nr. 908/2021.

29. Autoritățile publice locale de nivelul al doilea, asigură oferirea suportului necesar, prin desemnarea specialiștilor pentru prestarea serviciilor de asistență specializată integrată, acordate victimelor violenței în cadrul Centrului.

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea
Regulamentului – cadru cu privire la activitatea Centrului de Justiție
Familială al Poliției și Standardelor minime de calitate

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul hotărârii Guvernului *privind aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la activitatea Centrului de Justiție Familială al Poliției și Standardelor minime de calitate* a fost elaborat de către Ministerul Afacerilor Interne.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Convenția Consiliului European cu privire la prevenirea și combaterea violenței față de femei și violenței în familie (adoptată la 11 mai 2011, Istanbul), este primul document comprehensiv din punct de vedere juridic la nivel european pentru prevenirea, investigarea și pedepsirea actelor de violență împotriva femeilor și violenței domestice.

Astfel, la 14.10.2021, prin Legea nr. 144/2021, Republica Moldova a ratificat Convenția, respectiv, statul și-a asumat față de comunitatea europeană, respectarea anumitor obligații internaționale, care vin să asigure o protecție adecvată victimelor tuturor formelor de violență, inclusiv și celor supuse hărțuirii sexuale.

Ratificarea *Convenției*, a reprezentat un pas important al Republicii Moldova în vederea diminuării violenței împotriva femeilor și prevenirea acestui flagel. Totodată, acest angajament asumat, pe de o parte, presupune realizarea considerabilă a dezideratelor pe domeniu, dar și în același rând, prezumă consolidarea tuturor eforturilor al autorităților competente, pentru transpunere și aplicabilitate cât mai eficientă și efectivă a prevederilor *Convenției* enunțate.

Prin urmare, în conformitate cu exigențele *Convenției Consiliului European privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și violenței domestice (Convenția de la Istanbul)*, sunt prevăzute două tipuri de servicii pentru victime: de asistență generală (nespecializată) și servicii specializate de asistență (*art. 20 și 22*).

În acest sens, potrivit pct. 132 din Raportul explicativ la *Convenția de la Istanbul*, aceste servicii includ:

- adăpost și cazare sigură;
- asistență medicală de urgență;
- perfectarea expertizei medico-legale în cazurile de viol sau agresiunii cu caracter sexual;
- consiliere psihologică pe termen scurt și pe termen lung, consiliere post-traumatică;
- consultanță juridică;
- linii telefonice de încredere pentru diligența victimelor în scopul beneficierii de serviciile corespunzătoare;
- servicii specifice pentru copii, victime sau martori ai violenței.

Totodată, potrivit recomandărilor Grupului de experți privind acțiunea împotriva violenței asupra femeilor și violenței domestice (GREVIO), necesarul de servicii trebuie să includă:

- un loc în adăpost pentru femei, la fiecare 10.000 de locuitori;
- un Centru de criză pentru victimele violului, la 200.000 de femei, acoperind toate regiunile geografice;
- un Centru de consiliere pentru femei, la fiecare 50.000 de femei.

Este de menționat că, conform Programului de Activitate a Guvernului „Moldova prosperă, sigură, europeană”, unul din obiectivele de dezvoltare stabilește *Protejarea persoanelor vulnerabile, a minorilor, a victimelor infracțiunilor comise cu violență prin crearea și operaționalizarea Centrului de justiție familială, dinamizarea consiliilor de siguranță, promovarea abordărilor noi în soluționarea cazurilor de violență sexuală, instituirea mecanismului de raportare a abuzului sexual online.*

Totodată, Guvernul Republicii Moldova, prin Hotărârea nr. 281/2018, a aprobat prima Strategie națională de prevenire și combatere a violenței față de femei și a violenței în familie pentru perioada 2018-2023 și Planurile de acțiuni pentru anii 2018-2020 și 2021-2022 privind implementarea acesteia.

Astfel, prin Obiectivul Specific 2.1. al Planului de Acțiuni pentru implementarea Strategiei, Guvernul și-a propus dezvoltarea serviciilor specializate pentru victimele violenței față de femei și violenței în familie, în conformitate cu standardele internaționale și asigurarea accesibilității acestora.

Toate acestea, creează premisele necesare dezvoltării Centrului de Justiție Familială în Moldova (*în continuare – Centru*) – un model de abordare integrată și de cooperare intersectorială a specialiștilor din organele de poliție, justiție, sănătate, protecție socială, sub același acoperiș, după modelul funcționării centrelor similare atât în statele europene, cât și în Statele Unite ale Americii.

Centrul, are la bază înțelegerea agreată în Amendamentul 18, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 405/2020, care are drept scop stabilirea proiectelor pentru sprijinirea activităților destinate promovării reformelor și dezvoltării capacităților de aplicare a legii și justiție penală ale Republicii Moldova.

Respectiv, Centrul este parte componentă a proiectului nr. 2, ce vizează sporirea capacităților funcționarilor din sectorul de justiție penală din Moldova, sporind în același timp accesul la justiție al cetățenilor din Moldova.

În același rând, Centrul, nu prevede oferirea serviciilor de plasament, reabilitare sau reintegrare, precum și nu substituie serviciile specializate existente pentru victimele violenței.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Prezentul proiect nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul prevede, pe de o parte aprobarea Regulamentului-cadru cu privire la activitatea Centrului de Justiție Familială, iar pe de altă parte, aprobarea Standardelor minime de calitate pentru serviciile prestate în cadrul acestuia.

În acest context, crearea Centrului pilot de Justiție Familială, constă în dezvoltarea unui serviciu multifuncțional al Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, destinat oferirii accesului sporit la servicii de criză integrate pentru victimele violenței în familie și violenței sexuale, centrat pe traumă și necesitățile acestora, prin asigurarea unui răspuns intersectorial prompt într-o singură locație.

Astfel, pentru atingerea scopului urmărit, prin prezentul proiect se propune:

1) oferirea accesului la serviciile specializate integrate pentru victimele violenței în familie și violenței sexuale, prin reducerea numărului de locații unde trebuie să se deplaseze victima pentru a obține asistență și protecție;

2) asigurarea documentării prompte și eficiente a cazurilor de violență, prin colectarea și prelevarea primelor probe în cadrul procesului penal/contravențional;

3) sporirea accesului victimelor violenței în familie și violenței sexuale la servicii de sprijin și suport, prin referirea acestora către servicii conform necesităților identificate;

4) acordarea asistenței juridice specializate gratuite;

5) asigurarea protecției și siguranței imediate victimelor violenței, prin furnizarea serviciilor de asistență în situații de criză, în scopul prevenirii escaladării situației și consecințelor imprevizibile.

În acest sens, aprobarea proiectului va asigura într-un mod corect și exhaustiv reglementarea scopului, obiectivelor, principiilor de activitate, modul de activitate, managementul resurselor umane, drepturile și obligațiile Centrului și a beneficiarilor acestuia, precum și competențele autorităților publice de resort, întru asigurarea bunei organizări și funcționării a instituției, precum și oferirea serviciilor de calitate victimelor.

Este de menționat că, pe platforma Centrului de Justiție Familială, **nu va fi oferită asistență medicală primară**, respectiv, Centrul va oferi exclusiv *examinare medicală, examinare medico-legală și asistență medicală urgentă*, în condițiile prevăzute de Programul unic al asigurării obligatorii de asistență medicală, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1387/2007.

Subsidiar se remarcă că, în conformitate cu prevederile pct. 4 srb. (2) al Programului unic al asigurării obligatorii de asistență medicală, *asistența medicală urgentă se acordă tuturor persoanelor, inclusiv celor ce nu au statut de persoană asigurată, în volumul stabilit de Programul unic.*

Subdiviziunea, prin forma sa de organizare și funcționare, reprezintă un centru multifuncțional, cu regim de activitate continuu (24 ore pe zi, 7 zile pe săptămână), în care instituțiile publice și cele private delegă specialiști pentru a desfășura activitate în regim integral sau redus, în aceeași locație, cu scopul reducerii numărului instituțiilor la care victimele se adresează cu solicitări pentru acordarea asistenței și a spori accesul la servicii și suport pentru victime violenței în familie și violenței sexuale, precum și copiii lor.

Un element important al activității Centrului este că, în cadrul Centrului, de către personalul cu statut special, vor fi întreprinse primele acțiuni procesuale (*din partea ofițerilor de poliție*), iar la necesitate, vor fi antrenați procurorii sau judecătorii.

Astfel, pe platforma Centrului de Justiție Familială, se instituie un sistem de justiție local, destinat victimelor violenței în familie și violenței sexuale, fiind oferite următoarele servicii:

Înregistrarea și examinarea sesizărilor reclamate de către beneficiarii Centrului, cu privire la cazurile de violență, administrarea probelor, implicit ridicarea urmelor biologice, precum și sesizarea subdiviziunii teritoriale a Poliției competente, pentru acordarea asistenței necesare în procesul de examinare a cazului raportat;

Examinarea medico-legală în incinta CJF, prin colectarea în regim de urgență a probelor necesare și examinarea medico-legală a victimelor, pentru a putea răspunde întrebărilor adresate experților criminaliști. În cazul victimelor violenței în familie, victimelor infracțiunilor privind viața sexuală, examinarea corporală a victimei va avea drept scop stabilirea gravității vătămării integrității corporale sau a sănătății persoanei.

Asistența juridică primară - informarea victimelor infracțiunilor despre drepturile sale și serviciile de care pot beneficia;

Consilierea psihologică gratuită va consta în asistența psihologică de urgență acordată victimelor de către psihologii angajați să activeze în cadrul Centrului, în vederea lucrului centrat pe trauma victimelor și stabilizării stării psiho-emoționale a acestora. Aceste servicii, vor fi oferite și la solicitarea ofițerului de urmărire penală, a procurorului, avocatului sau altei persoane abilitate;

Însoțirea victimei în procedurile legale, pe toată durata procesului penal, către instituțiile la care trebuie să se prezinte, pentru a participa la diferite acțiuni procesuale.

Totodată, Centrul, în baza Acordurilor de cooperare va contracta următoarele servicii:

Examinarea medicală și asistența medicală urgentă – constă în examinarea ginecologică, inclusiv colectarea materialului necesar pentru diagnosticul maladiilor cu transmisie sexuală, eventual sarcină și prescrierea contracepției de urgență;

După oferirea asistenței medicale urgente, în caz de necesitate victimele vor fi referite către serviciile medicale specializate (unități medico-sanitare, servicii psihiatrice etc.).

Serviciile sociale vor consta în evaluarea de către asistentul social a riscurilor existente post factum săvârșirii abuzului sexual sau violenței în familie, acțiunilor pentru securitatea persoanei, identificarea nevoilor victimei și organizarea plasamentului, în cazul în care revenirea victimei acasă prezintă pericol pentru ea;

Până la identificarea și transportarea la adăposturile de plasament de urgență, în vederea excluderii contactului cu alte persoane ce pot influența victima, în cadrul CJF, beneficiarelor li se vor oferi posibilitatea de așteptare, referirea acestora către servicii într-un spațiu sigur și separat de așteptare. La necesitate, victima poate fi referită către alte servicii de suport, publice și private (centre de plasament și centre de zi, direcții teritoriale de asistență socială, etc.). La fel, victimei i se va acorda asistență socială urgentă, necesară pentru referirea și facilitarea accesului la servicii specializate de suport (întocmirea dosarului individualizat de asistență).

Consultația și asistența juridică calificată (*Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat*) va fi acordată victimelor din momentul adresării către Centru, atât în cauze penale, contravenționale, cât și civile. Avocații desemnați de CNAJGS vor oferi servicii de asistență juridică gratuită atât în cauzele penale, cât și în cele contravenționale și civile, conform necesităților victimei.

Respectiv, Centrul are misiunea de a asigura exercitarea eficientă a dreptului la protecție al victimelor violenței, furnizându-le asistență pentru începerea recuperării fizice, psihologice și sociale, prin acțiuni medicale, psihologice, juridice și sociale.

În acest sens, crearea și pilotarea Centrului de Justiție Familială va avea drept scop

oferirea unor servicii urgente, integrate și bazate pe răspunsul intersectorial pentru a preveni revictimizarea și/sau re-traumatizarea victimelor și facilitarea monitorizării, documentării și colectării probelor în cauzele contravenționale și penale.

De menționat că, înființarea Centrului este realizată cu suportul de Fundația Te Doy, printr-un consorțiu format din organizații nonguvernamentale, condus de Te Doy Foundation, partenerii din Statele Unite ale Americii, Transnational Development Associates Inc. și cu suportul partenerului local Asociația Împotriva Violenței „Casa Mărioarei” și Ministerul Afacerilor Interne.

5. Fundamentarea economico-financiară

În temeiul Parteneriatului dintre Fundația Te Doy și Ministerul Afacerilor Interne, consemnat în articolul 4 din Memorandumul de înțelegere nr. A-7 din data de 19 octombrie 2020, Ministerul Afacerilor Interne va oferi un imobil în care va activa Centrul și va acoperi cheltuielile financiare ce țin de întreținerea clădirii pe parcursul activității acestuia.

Fundația Te Doy din Moldova și Organizația Internațională pentru Migrație va oferi sursele financiare necesare pentru renovarea și dotarea tehnico - materială a imobilului Centrului.

Suplimentar, surse financiare necesare pentru activitatea Centrului, cu excepția celor menționate mai sus, vor fi alocate din bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Afacerilor Interne și din alte surse neinterzise de lege.

Astfel, Centrul reprezintă o subdiviziune a Poliției din cadrul Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, cu potențial de resurse umane în număr de 27 angajați, dintre care: 13 angajați (*funcționari publici cu statut special/funcționari publici/angajați civili*) și 14 angajați delegați/contractați.

Prin urmare, înființarea și funcționarea Centrului, necesită constituirea liniei bugetare anuale în sumă de **5.940,8** mii lei.

Divizat după cheltuielile pentru salarizarea angajaților Centrului, constituie suma de **4.017,8** mii lei, care urmează a fi acoperită anual din bugetul de stat, după cum urmează:

Cheltuielile pentru salarizarea personalului angajat al centrului (*funcționari publici cu statut special/funcționari publici/angajați civili*), constituie 2.174,91 mii lei;

Cheltuielile pentru salarizarea personalului delegat/contractat constituie 1.842,96 mii lei.

Totodată, pe lângă salarizarea funcționarilor, se impune acoperirea altor costuri în sumă totală de **1.923,0** mii lei, dintre care:

- Serviciile de pază și securitate 558 mii lei;
- Servicii comunale – 875,0 mii lei: (*apa și canalizare – 14,7 mii lei; energie electrică – 126,0 mii lei; energie termică – 700,0 mii lei; transportarea deșeurilor – 34,3 mii lei*);
- Servicii de telefonie și internet – 20,0 mii lei;
- Procurarea medicamentelor – 20,0 mii lei;
- Procurarea produselor chimice de uz casnic și rechizite de birou – 70,0 mii lei;
- Procurarea produselor de igiena personala – 30,0 mii lei;
- Servicii de curățătorie chimică (pentru lingerie de pat) – 50,0 mii lei;
- Servicii medicale (expertize medico-legale, analize de laborator) – 50,0 mii lei;

<ul style="list-style-type: none"> - Achiziționarea carburanților – 110,0 mii lei; - Servicii de reparații curente a unității de transport – 30,0 mii lei; - Servicii de efectuare a curățeniei – 110,0 mii lei. <p>Resursele financiare necesare pentru Crearea și funcționarea Centrului, au fost consultate cu Ministerul Finanțelor și prezentate în cadrul exercițiului de elaborare a Cadrului Bugetar pe Termen Mediu 2023 – 2025.</p>	
<p>6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare</p>	
<p>Proiectul se încadrează în cadrul normativ existent, iar aprobarea acestuia nu va genera ca o consecință necesitatea amendării altor acte normative.</p>	
<p>7. Avizarea și consultarea publică a proiectului</p>	
<p>În vederea respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul a fost plasat pe pagina-web oficială a Ministerului Afacerilor Interne în rețeaua Internet www.mai.gov.md, la compartimentul „Transparența”, secțiunea „Consultări publice”, rubrica „Consultări publice” și pe pagina-web www.particip.gov.md.</p> <p>Totodată, proiectul a fost plasat pe pagina-web oficială a Ministerului Afacerilor Interne în rețeaua Internet www.mai.gov.md, la compartimentul „Transparența”, secțiunea „Proiecte de acte normative remise spre examinare Guvernului” și pe pagina-web www.particip.gov.md.</p>	
<p>8. Constatările expertizei anticorupție</p>	
<p>Potrivit Raportului de expertiză anticorupție nr. EHG23/8576 din 06.03.2023, proiectul a fost elaborat de către Ministerul Afacerilor Interne și are drept scop crearea Centrului pilot de Justiție Familială, care constă în dezvoltarea unui serviciu multifuncțional al Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, destinat oferirii accesului sporit la servicii de criză integrate pentru victimele violenței în familie și violenței sexuale, centrat pe traumă și necesitățile acestora, prin asigurarea unui răspuns intersectorial prompt într-o singură locație.</p> <p>Proiectul respectă rigorile de transparență impuse de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, autorul nu a asigurat informarea publicului despre inițierea elaborării proiectului de decizie.</p> <p>Prevederile proiectului corespund scopului declarat de către autor în nota informativă și acesta este în conformitate cu interesul public.</p> <p>În normele formulate prin proiectul supus expertizei anticorupție n-au fost identificați careva factori și riscuri de corupție.</p>	
<p>9. Constatările expertizei de compatibilitate</p>	
<p>Proiectul nu necesită o expertiză de compatibilitate.</p>	
<p>10. Constatările expertizei juridice</p>	
<p>Proiectul actului normativ a fost supus expertizei juridice, iar constatările au fost expuse în sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor pe marginea proiectului nominalizat.</p>	

Secretar de Stat

Daniella MISAIL-NICHITIN

Document semnat electronic în conformitate cu Legea nr. 91/2014.
Verificarea semnăturii poate fi realizată la adresa: <https://msign.gov.md>.